

Utazási kedvezmények az Ipari Vásárra

A május 23—június 2 közötti Budapesti Ipari Vásár alkalmából a közlekedési vállalatok ismét jelentős menetdíjkedvezményben részesítik a vásár vidékről érkező látogatóit és kiállítóit. Vasúton az odautazásnál használt vonatnemű és osztályt, valamint a felutazási útvonalnak megfelelően díjmentesen visszautazhatnak az eredeti kiindulási állomásukra. A Magyar Légiforgalmi Vállalat (MALÉV), térítjegy váltása esetén, oda- és visszautazásnál 20—20% menetdíjkedvezményt nyújt.

Ezenkívül a vásár vidéki látogatói, illetve kiállítói, ha a vásár tartama alatt Budapestre az ország bármely vidéki helységét akarják felkeresni, 33% menetdíjkedvezményt élveznek, mind a vasúti, mind a hajóutazásnál, az oda- és visszautazásnál egyaránt.

Rendelet a méhesek védelmében

A munkás-paraszt kormány az idei gazdasági évre ötmillió forintot bocsát a méhtenyésztő szakcsoportok, egyéni méhészek gazdasági megsegítésére.

Ez az intézkedés most még inkább megköveteli, hogy fokozottabb gondot fordítsunk méhállományaink egészséges fejlődésére s övük őket a betegségtől. A méhállományt legtöbb károsodás ilyenkor tavaszi gyümölcsvirágzás idején fenyegeti. A földművelésügyi miniszter korábban rendeletet bocsátott ki, hogy a méhek egészségének védelmében a gyümölcsfák virágzásának kezdetétől a virágzás

Falusi könyvtérjesztők és falusi olvasók

Eredményesen dolgoznak a földművelőszövetkezet faluellátó könyvesboltjai

Pártunk és kormányzatunk célkitűzései nemcsak a városok és ipari centrumok gazdasági és kulturális felzárkóztatását biztosítják, hanem dolgozó népünk szükségének igényeit is szolgálják. Dolgozó parasztságunk ma éppen úgy részesül haladó kultúrára, mint a nagyvárosok dolgozó népe. Bizonyíték erre az is, hogy amíg a múltban a tanyák és a községek lakóinak szobáiban csak elvétve találtunk egy-egy kalendáriumot, ma az igen értékes szakmai és egyéb kulturális tájékoztatást nyújtó kalendárium mellett ott találjuk a tisztaszobákban az értékes gazdasági szakkönyveket és a SZÖVOSZ által

kibocsátott, nagynépszerűségnek örvendő olvasmányokat, melyek mind a magyar, mind a világirodalom legjobb, haladó szellemű íróinak műveit tartalmazzák. Igen sok helyen már

nemcsak ismeretterjesztő könyvekkel

találkozunk, hanem a magyar szépirodalom váltakozó és értékes termékeivel is. Hogy dolgozó parasztságunk érdeklődéssel fordul az irodalom felé, az részben kulturális politikánk, s a könyvekből nyert hasznos tanácsok, másrészt a SZÖVOSZ igazgatóságának a kulturális fejlődést elősegítő és biztosító határozatának is eredménye. A SZÖVOSZ a MESZÖV-vel és a Járási Földművelőszövetkezetek Központjával karöltve, komoly anyagi áldozatok árán létrehozta a Járási Földművelőszövetkezeti Faluellátó Könyvesboltokat.

Ezeknek a könyvesboltoknak a dolgozó odaadón dolgoznak, minden alkalmat felhasználva

terjesztik a tudás forrását

jelentő, eszmei felemelkedést biztosító szakmai és kulturális könyveket falvaink dolgozó körében.

Különösen szép eredményt értek el ebben a munká-

ban a járás területén a kübekházi, deszki, kisteleki, forráskúti, sándorfalvi, pusztamérgesi és dorozsmai könyvesboltok dolgozói, illetve azok a földművelőszövetkezeti vezetők, akik szívügyüknek tartják a könyvek falun történő terjesztését.

Előadás az 1944-es katonai ellenállásról

»Elményeim az 1944-es magyar katonai ellenállásról« címmel rendez előadást a TIT a Juhász Gyula Művelődési Otthonban csütörtökön este 6 órakor. A személyes élményekre épülő előadás már nagy érdeklődés előzi meg, hiszen az előadó, aki az akkori magyar hadseregen belül dolgozó ellenállási mozgalomnak volt az egyik szervezője és vezetője,

Az érdekes előadást, amely a fasizmus felett aratott győzelem 13. évfordulója alkalmából hangzik el, Dezsényi Miklós ny. ezredes, a Magyar Partizán Szövetség Országos Elnökségének tagja, a Hadtörténeti Múzeum tudományos kutatója tartja. Az előadás után bemutatják az »Emberek, ne engedjétek!« c. dokumentumfilmet.

Bírkózás az óriásharcsával

Kimondatlan a vetélkedés a szegedi Kossuth Halászati Szövetkezet tagjai között azért, hogy ki tud nagyobb halat fogni, és ki a legény, illetve a halász a talpán igazán. Tegnapra, keddre virradóra aztán minden rekord megdőlt. Zámbo István Ferencz állás alatt a Marosban 101 kilo 50 dekás, két méter harminchétféle hosszú óriásharcsát zsákmányolt. A szegedi halászok több mint 30 éve nem fogtak ilyen nagy halat.

Horogvetés

Hogyan került hát az óriásharcsa a horogra?

....A falu tornya belesimult a leszálló estébe, s a nap bfborkorongja eltűnt a látóhatár pereméről. Indult az alacsony termetű, nap-szíttá arcú Zámbo István, a gyerekkora óta halászember a marosi gátakhoz. Csónakja

nesztelenül fodrozta a vizet és amikor menyhállal csalizott fenékhorgait megnézte, bosszúsán pötyögötte a szavakat:

— Na nézd, az angyalát, valami nagy harcsa megölte a félkilónyi menyhállamat a horgon. De hát kivetem rá újból a csalétkes horgot... Hátha...

Főlnézett a csillagragyogású égre, aztán erős perlon zsinórra új jókora horgot, és rá 30 deka körüli eleven menyhállat tűzött. Később indult a szállására, és nyugovóra tért.

Izgalom a vízen

Kora hajnalban, amikor az első rikoltották a kakasok, már talpon volt Zámbo István. Vele kelt fel hűséges életpárja is, és hát azt kívánta, hogy járjon jó szerencsével. Hajnali négy óra volt, amikor az öreg Maroson csónakjával a bevetett horgokhoz ért.

Virradt. Újjai közé fogta a perlon zsinórt és akkor mintha egy gözmozdony indult volna el. Az óriásharcsa nagy örvénygyűrűket kavart. Fröcskölt, sistergett a víz. »Micsoda jószág lehet ez?!« — gondolta el magában. S aztán biroka kelt vele. Telték a percek. Küzködött egymással az ember és a nagy hal. A halász nagyöblű merítő szájába próbálta vezetni a halat. Hiába, mert a harcsa még ereje teljében volt és húzta, vonszolta maga után csónakostól a halaszt.

Az ember segítségért sietett. Feleségét hívta. Hiszen az is jól érti a vízi mesterséget. Szerencsére a horog jól ült a hal szájában, erős volt épp úgy, mint a perlonfórnál. Közel egy óra telt el, és a harcsa fáradni kezdett

a küzdelemben. »Ezt az időt kell kihasználni!« — gondolta a halász és megkezdődött az izgalmas bírkózás utolsó menete. Az ember győzött. A nagy halat ügyesen sikerült a ladikba emelni. A jókora halászládik mélyen a folyóba süllyedt, s csörgedezett belé a víz. Hiába próbálkozott azonban menekülni az óriásharcsa — az ember foglya maradt.

Brüsszelben fogyasztják...

És tegnap délelőtt a halász meg a felesége életük legnagyobb zsákmányát Szegedre hozták. Volt is csodálójuk a ritkaságért. Kapott is érte azon nyomban előlegként Zámbo István 1700 forintot. A pénzből — mint nevetve újságolta — halász származékot is vásárol, mert azzal lehet fogni a jó halat. Meg persze áldomást is isznak. S Juhász Józsi bácsi, a szövetkezet elnöke, régi vérbeli halász, örömmel adta tudtúl:

— Az enyhe idő beálltával egyre sűrűbben mosolyog a halászemberre a szerencse a vízen. Szövetkezetünk tagjai nyolc nap alatt 16 mázsa halat, főképpen harcsákat fogtak, s persze valamennyit horoggal. Mert az ilyen nagy vízen hálózni még nem lehet. De mi lesz a sorsa az óriásharcsának? Repülőgéppel már tegnap Brüsszelbe szállították és a magyar étteremben finom halászlét és rántott szeletet készítenek belőle...

A Maros és a Tisza szép halakat rejt. A halászok remélik, hogy az olyan gyönyörű harcsára, mint a mostani, nem kell harminc esztendőig várniok. Jó szerencsét hozzá!

(morvay)

LIDICEI rózsák

II.

— Lidice tragédiája —

A náci hadsereg főparancsnoksága kiadta, hogy Reinhard Heydrich Cseh- és Morvaország SS helytartójának lelovására meg kell történnie Lidicé töröljék el a föld színéről, tegyék kopár területté, örökké emlékeztessen a csehek: Csehszlovákiában a német birodalom főurára parancsol.

Az SS alakulatai megindultak a rettenetes parancs teljesítésére. 1942. június 9-én éjjel megjelentek a községben és elrendelték a házak azonnali kiürítését. A lakosságot a fötérre hajtották. »Mindenki engedelmessé, kivéve egy asszonyt, aki gyermekével együtt szökni próbált: mindkettőjüket agyonlőtték. A nőket és a gyermekeket a Gestapo az iskolába zárta: ott töltötték az éjszakát, szorongó félelemmel várták mit hoz a következő óra.

Június tizedikén hajnalban gépzisztyoló és golyószóró sortűzek rázták meg a kis község csendjét. A férfi lakosságot istállóban, csűrökben, kertekben megszállták le az SS és a Gestapo emberei. E rettenetes vérfürdőben a százhetvenkét felnőtt férfit egy szálíg lemészárolták. Elhaló jajkiáltásokat, segélykérő hangfoszlányokat sodort az iskolába a hajnali szél. Az iskolaablakokból asszonyok és gyermekek szörnyű rémülettel lesték a férjek, családapák tragikus sorsát, az áldozatok utolsó végvonaglásait. A vérengzés befejezésével — a gyilkosok a lábuknál heverő hullákkal — akárcsak egy fácnávdasztat résztvevői a zsákmánnyal — lefényképeztették magukat — a verőfényes nyári reggelen. A kannibalizmus feltámadása volt Lidicé, a huszadik században, csak a név változott: kannibálok helyett fasiszta emberi szörnyetegek dühöngtek.

A felnőtt férfilakosság legyilkolása után következett a nők elpusztítása. Egy részüket elvitték Prágába és ott agyonlőtték őket, más részüket — százkilencvenkettőt — a Ravensbrücki koncentrációs táborba — szállították, ahol negyvenkettőt, a szörnyű bánásmód következtében pusztult el, hetet gázzal öltek meg, hárman pedig nyomtalanul eltűntek. Négy csecsemőt az anyák szemelátára gyilkoltak meg.

A rémülettel eszelőssé vált, védtelen kisgyermekre került a sor, most már elkülönítve, elszakítva édesanyjuktól is. A gyermekek közül kilencvenet egy gneisenau koncentrációs táborba vittek. Ezeket senki sem látta többé. A többi gyer-

mekek közül azokat, akik a »faji kérdések szakértői«-nek áltudós véleménye szerint alkalmasak voltak a német fajba való beillesztésre, Németországba hurcolták, német családokhoz, hogy német nevelésben részesüljenek, új névvel, új módon éljenek. Teljesen elfelejtve születési helyét, értelmük nyiladozásával nehezen megtanult anyanyelvük néhány szavát, édesanyjuk, édesapjuk arcát, hangját. Azok a szerencsétlen gyermekek, akik a »faji kérdések szakértői« előtt nem voltak beilleszthetők a német fajba, »Sonderbehandlung« (különös elbánás) alá kerültek, vagyis Lengyelországban a treblinkai gázkamrákban pusztították el őket. Az életet alig megpillantó kisgyermekkel bántak el ilyen vandál módon.

Június tizedikére a Klavno melletti kis cseh faluban, Lidicében nem maradt élőlény. A gyűlekeztével tartó idős tisztelendő szabadon engedték, ha megtagadja gyűlekeztét, de a tisztelendő inkább a gyűlekeztével együtt, annak tragikus sorsát vállalta magára.

A kiürített házakban megkezdődött a szabadrablás, a fellelhető értékeket összeszedték az SS és a Gestapo katonái. Egy életlen keresztül keserves földtúr munkával, paraszti verejtékkel szerzett kis vagyonszármadást szét és a megmozdítható hasznos tárgyakat autókra pakolták, illetve saját zsebeikbe süllyesztették. A szabadrablás befejezése után felgyújtották a házakat és amikor a község leégett, a megüszkösödött falakat tankokkal döntötték le. Lerombolták a földdel egyenlővé.

Lidice, a kis parasztfalu teljesen elpusztult. A férfiak holttestét a lerombolt községben közös sírba vetették és elföldelték. A volt község helyét felszántották és drótkerítéssel körülhúzták, hogy riasztó kopársága hirdesse: az a cseh, aki a Führer utasításait nem vallja magának, úgy jár, mint a község: Lidice.

Erről a szörnyű fasiszta gyalázatáról a »Der Neue Tag« (Az Új Nap) náci újság 1942. június 11-i számában lakonikus hangú, hivatalos jelentést adott, amelyben közölte, hogy Heydrich SS-Obergruppenführer halálát így bosszulta meg: Adolf Hitler, a Birodalom Führere,

legbarbárabb módon. Nem írta le, hogy dolgos családapákat feleségek, anyák és gyermekek szeme láttára megszállták le. Azt sem közölte a jelentés, hogy a lidicei családanyákat gázkamrákban, koncentrációs táborokban pusztították el és egy részüket Prága börtöneiben lőtték agyon. S a kicsi, alig gügyögő gyermekek sorsáról sem adtak számot, akik a lengyelországi gázkamrák szörnyűségében fejezték be alig megindult pici életüket.

Ma talán többen felnőtt embereként járnak Bonn utcáin német névre hallgató, németül beszélő fiatalemberek, akik nem tudják, hogy ők eredetileg csehek voltak. Lidicei paraszti, vagy e községben lakó kladnói üzemi munkás volt az apjuk, aki Lidice közös sírgödörében porlad. Lehetséges, hogy a bonni »apa« SS volt és a lidicei vérengzésben elért »hőstettéért« kapott egy horogkereszttel többet, s »fia«, a volt lidicei gyerek e horogkereszttel büszkélkedik, dicsőítve az »apa hőstettét«. A sors kiszámíthatatlan ironiája, hogy a lidicei gyermekből lett német fiatalember, amikor apjának homlokát megszókolja, talán éppen édesapjának személyes gyilkosát csókolja homlokán.

Lidice nemcsak a béke szimbóluma, ahogyan gondolják sokan, ez a község a fasizmus szörnyű kegyetlenkedésének üszkös áldozata marad örökké! S figyelmeztetője a civilizált világnak: a fasizmus a horogkereszttel együtt elmerült a történelem súlylyesztőjében. Kannibalizmusával, szörnyű gaztetteivel az emberiség jobbik és nagyobb felének mélyeségei undorát és gyűlöletét váltotta ki. De új öltözékben, új hanggal és új profeciával bármikor az élet prondrija léphet — ha engedjük. A Wehrmacht, az SS, a Hitler-Jugend ugyan elpusztult, de a német militarizmus és az amerikai militarizmus, s ez országok tőkései — Hitler és a náciizmus szülői és dajkái — ittmaradtak. Újra fenyegetően mered az emberiségre a nyugatnémet tőkének, s a náci szellemben nevelkedett hadseregnek atommal töltött puskája.

Az egész emberiségnek — világnézetű különbségekre tekintet nélkül — össze kell fogni, nehogy újabb Lidicé tragédiája ébressze fel az emberiség lelkiismeretét és józan értelmét.

SIKLÓS

(Sifilis felvétele)

A ritka szerencsés halász: Zámbo István és felesége, az óriási harcsával.